

Generalsekretær
Otto Kristiansen

Ny runde om arbeidstid – har de store aktørene lært?

Gjeldende arbeidstidsavtale for undervisningspersonale løper ut ved årsskiftet, og den skal således reforhandles i løpet av høsten. Vi har fått mange henvendelser fra medlemmer som er spente på hva som vil skje. Blir det reelle forhandlinger, eller blir det forlengelse av eksisterende avtale? Under det hele ligger det en bekymring basert på erfaringene fra 2014. Norsk Lektorlag er beredt, og vi vil nok en gang være tydelige på vår modell med undervisningsoppdrag.

Bakgrunn

Av protokollen for inngåelse av nåværende avtale fremgår det at uenighet i de ordinære forhandlingene om arbeidstid før årsskiftet kan bringes inn i hovedtariffoppgjøret 2018. En slik forskyvning har vært vanlig ved de siste forhandlingsrundene om arbeidstid. Det var det som skjedde i 2014. Som i så mange hovedtariffoppgjør gikk også 2014-oppgjøret til megling, og natt til 26. mai forelå riksmeglerens forslag til løsning. Norsk Lektorlag skjønte raskt at den delen som omfattet arbeidstid, ikke var akseptabel og sa umiddelbart nei til å anbefale forslaget. Det samme gjorde Skolenes Landsforbund, mens den største aktøren, Utdanningsforbundet, sa ja til å anbefale løsningen. Utdanningsforbundets anbefaling ble snudd til et nei i uravstemning, og streiken var et faktum også for dem. Takket være en vellykket streik som fikk sin effekt først fra skolestart høsten etter, klarte NLL og de andre lærerorganisasjonene å hindre KS' forsøk på kontorisering av lektorenes skolehverdag.

Manglende virkelighetsforståelse

I 2014 demonstrerte de største aktørene at de ikke hadde god nok kontakt med og forståelse

for undervisningspersonalets arbeidshverdag. At KS ser det hele fra arbeidsgiverstående, er ikke overraskende, men at Utdanningsforbundet så til de grader bommet på egne medlemmers syn, er tankevekkende. Det kan være at det tette samrøret mellom KS og Utdanningsforbundet i forberedelsene til forhandlingene høsten 2013 bidro til at de mistet jordingen. Nå er spørsmålet om de har lært og hva de har lært.

Undervisningsoppdraget

Norsk Lektorlag har helt siden forhandlingsrunden i 2009 vært tydelig når det gjelder hva som bør være hovedelementene i en god arbeidstidsavtale. Her skiller vi oss fra de andre organisasjonene, som i svært liten grad har konkretisert sine tanker. Jeg ser da bort fra Utdanningsforbundets tette samarbeid med KS i opptakten til forhandlingene i 2013, men så gikk det da også dårlig med forslaget.

Norsk Lektorlag har lansert undervisningsoppdraget. Kort fortalt går det ut på at årsverk skal bygges opp av undervisningsoppdrag (fag/kurs man får ved fagfordelingen), og at hvert undervisningsoppdrag gis en sentralt fastsatt minsteressurs i form av antall

arbeidstimer (ikke bare undervisningstimer). Utgangspunktet er dagens årsrammer, men den stillingsprosenten et fag/kurs i dag utgjør i henhold til årsrammene, skal være grunnlag for beregning av den totale arbeidsmengden knyttet til faget/kurset. I tillegg skal det lokalt avtales eventuelle ekstraressurser basert på antall elever og sammensetningen av elevgruppen. Også behov for kompetanseheving og utviklingsarbeid må føre til at det settes av arbeidstimer. Vi tror dette vil synliggjøre den faktiske arbeidsmengden for undervisningspersonalet, bidra til bedre lokale prosesser og ansvarliggjøre arbeidsgiver i større grad enn i dag.

Vi vil i tillegg ha avtalefestet en definisjon av undervisningsbegrepet. Hvis vi får til vår måte å beregne ressurs på, kombinert med avklaring av hva som er undervisning, vil muligheten for timekutt reduseres betraktelig.

PSU

Et resultat av streiken i 2014 var at partene ble enige om å opprette et partssammensatt utvalg, et såkalt PSU, som skulle se nærmere på ulike arbeidstidsordninger, også med tanke på ulike skoleslag. Hensikten med oppret-

telsen var uten tvil å bidra til bedre klima mellom partene, men vel så viktig var det å berede grunnen til neste forhandlingsrunde, som altså er til høsten.

Av mandatet fremgår det at arbeidstid er det helt sentrale. Det heter bl.a.: *I perioden fram til 31.12.2017 iverksetter partene et utvalgsarbeid som utreder organisering av arbeidstiden i skolen. Målet er å utrede arbeidstidsordninger som fremmer skoleutvikling og elevenes læringsutbytte, samt utvikling av skolen som lærende organisasjon. Det skal tas hensyn til forhold som gjelder for ulike skoleslag.*

Innfri ikke mandatet

Norsk Lektorlag er representert i utvalget, og vi har hele tiden vært positiv til mandatet. Uten å gå i detalj om utvalgets arbeid er det neppe overraskende at vi har spilt inn våre tanker om undervisningsoppdraget. Utvalget har selvsagt også drøftet andre sider ved hva som fremmer et godt læringsmiljø for elevene, men for oss er arbeidstid det viktigste, slik vi forstår mandatet. Det er allmenn enighet om at en faglig dyktig lærer/lektor er den viktigste forutsetningen for god undervisning og et godt læringsutbytte for elevene. Da blir lærernes/lektorenes arbeidsbetingelser, først og fremst arbeidstidsbestemmelsene, helt

avgjørende. Derfor er vi svært overrasket når utvalgsarbeidet nå ser ut til å munne ut i en rapport som i svært liten grad omtaler arbeidstid. I stedet ser det ut til at den vil preges av mange selvfølgeligheter om samarbeid og ledelse, for det meste forankret i tanker knyttet til hverdagen i barnehagen og småskolen.

Tilslørende

Hvis utvalget velger å konsentrere seg om nokså intetsigende tanker alle er enige om, fremstår partene som nettopp det: enige. Men i realiteten skjuler man deres ulike syn ved ikke å legge dem frem. Selvsagt vil partenes syn og posisjoner bli en del av forhandlingsprosessen, men en slik tildekkende rapport bidrar neppe til bedre forståelse mellom partene i forkant. Det er grunn til å spørre om rapporten vil bli et reelt grunnlag for høstens forhandlinger, nettopp fordi den så tydelig ikke oppfyller mandatet. Ekstra bekymringsfullt er det at de andre partene ser ut til å være bekvemme med tilsløringen. Én ting er at KS på arbeidsgiversiden ønsker det. De har tidligere vist sin arroganse og ignoranse når det gjelder forståelsen av lærernes/lektorenes arbeidshverdag. Det ble svært tydelig i 2014, men også demonstrert under arbeidsrettssaken om forståelsen av

overtidsbestemmelsene i arbeidstidsavtalen, en arbeidsrettssak KS tapte på alle punkter. Men at også de andre lærerorganisasjonene vil bidra til det samme, er tankevekkende. Har de glemt 2014?

Norsk Lektorlag har tatt utvalgets mandat på alvor og vært tydelig på et alternativ. Dersom de andre partene ikke ønsker å innfri mandatet, og heller ikke vil at våre innspill om arbeidstid synliggjøres, vil vi neppe stille oss bak rapporten.

Norsk Lektorlag er beredt

Mange spør om det blir reelle forhandlinger til høsten, eller om dagens avtale blir forlenget, eventuelt med mindre justeringer. Vår medlemsundersøkelse viser at et flertall er fornøyd med måten dagens avtale praktiseres på, men de er også tydelige på at de vil ha redusert det som kalles årlig arbeidstid på skolen. Hvis tilsvarende undersøkelser hos de andre viser noe lignende, og medlemmene i KS (kommuner og fylkeskommuner) ikke ønsker et nytt 2014, kan det gå mot en forlenget. Men det gjenstår å se, ikke minst fordi åpenheten i det partssammensatte utvalget har vært så dårlig. Vi er uansett beredt til være tydelige på medlemmenes vegne.

Ekstra bekymringsfullt er det at de andre partene ser ut til å være bekvemme med tilsløringen. Én ting er at KS på arbeidsgiversiden ønsker det. De har tidligere vist sin arroganse og ignoranse når det gjelder forståelsen av lærernes/lektorenes arbeidshverdag. Det ble svært tydelig i 2014, men også demonstrert under arbeidsrettssaken om forståelsen av overtidsbestemmelsene i arbeidstidsavtalen, en arbeidsrettssak KS tapte på alle punkter. Men at også de andre lærerorganisasjonene vil bidra til det samme, er tankevekkende. Har de glemt 2014?